

You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice

Title: Ofiarowane dr hab. Ewie Ogłozie...

Author: Ewa Jaskółowa

Citation style: Jaskółowa Ewa. (2017). Ofiarowane dr hab. Ewie Ogłozie... "Z Teorii i Praktyki Dydaktycznej Języka Polskiego" (T. 26 (2017), s. 9-12)

Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez utworów zależnych Polska - Licencja ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych).

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Ofiarowane dr hab. Ewie Ogłozie...

Podróżować to żyć.

H.Ch. Andersen

Jej pasją jest Hans Christian Andersen. Opowiada o nim zajmująco, a przy tym wpisuje jego baśnie we współczesną kulturę i sztukę. Interesuje się malarstwem. Twórczość Wilhelma Sasnała wspaniale łączy z pisarstwem Andersena. Film nie ma dla niej tajemnic. Zna wszystkie najważniejsze wydarzenia kulturalne na Śląsku. By obejrzeć interesującą wystawę malarską czy literacką, potrafi pojechać na drugi koniec Polski. Wycieczki kulturowe i krajoznawcze są Jej żywiołem, Jej znakiem rozpoznawczym. Oto pobieżny portret Ewy Ogłozy: humanistki, nauczycielki akademickiej, badaczki literatury, znawczyni dydaktyki na wszystkich poziomach kształcenia literackiego i językowego, osoby otwartej na problemy studentów, koleżeńskiej i empatycznej.

Pracę w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach rozpoczęła Ewa Ogłozą w 1974 roku jako asystentka w Zakładzie Literatury Poromantycznej, ale już wkrótce znalazła się w Zakładzie Metodyki Literatury Polskiej, który w roku 1996 wraz z Zakładem Metodyki Języka Polskiego przekształcił się, dzięki Profesorowi Edwardowi Polańskiemu, w Katedrę Dydaktyki Języka i Literatury Polskiej. I w tej jednostce śląskiej Alma Mater Ewa Ogłozą do dziś rozwija dydaktyczne i badawcze talenty. Swoją rozległą wiedzą chętnie i z zaangażowaniem dzieli się ze studentami polonistyki. Doceniają oni nie tylko kompetencje dr hab. Ewy Ogłozy, ale także Jej osobowość i talent nauczycielski.

Ofiarowany Pani Ewie Ogłozie tom 26. „Z Teorii i Praktyki Dydaktycznej Języka Polskiego” stanowi wyraz szacunku i uznania dla Jej dorobku naukowego oraz dydaktycznego. Doktor hab. Ewa Ogłozą jest osobą bardzo dobrze znaną w środowisku polskich dydaktyków ze względu na swoją aktywność konferencyjną, wielostronne zainteresowania badawcze oraz praktyczną znajomość

bieżących problemów polskiego szkolnictwa. Doceniane są Jej artykuły. Opublikowała ich ponad siedemdziesiąt — na łamach „Polonistyki”, „Śląska”, czasopisma internetowego „ArtPapier” oraz w wielu tomach wydawnictwa ciągłego UŚ „Z Teorii i Praktyki Dydaktycznej Języka Polskiego”. Interesują Ją zagadnienia szeroko rozumianej dydaktyki szkolnej — od teorii po rozwiązania praktyczne. Wśród publikacji Ewy Ogłozy wyróżniają się te poświęcone badaniom liryki młodopolskiej i współczesnej oraz te dotyczące różnych tekstów kultury (malarstwa, rzeźby, fotografii, filmu) — dawnych i współczesnych.

W roku 1983 Ewa Ogłozia obroniła z wyróżnieniem w Akademii Pedagogicznej (obecnie Uniwersytet Pedagogiczny) w Krakowie pracę doktorską *Recepcja liryki młodopolskiej przez uczniów szkół średnich*. Dysertacja ukazała Autorkę jako kompetentną, rzetelną badaczkę poezji, sprawnie posługującą się narzędziami badań dydaktycznych, uważną obserwatorkę procesu dydaktycznego, znakomitą nauczycielkę. Promotorem pracy był Profesor Zenon Uryga. To właśnie Profesor Zenon Uryga, postrzegany przez Ewę Ogłozę jako Mistrz, ukierunkował Jej dydaktyczne myślenie. Sprawił, że teoretyczne rozważania zawsze wspiera Ona praktyczną próbą badawczą.

Wnikliwość refleksji dydaktycznej, umiejętność wieloaspektowego oglądu zjawisk z zakresu edukacji składają się na cechę wyróżniającą wszystkie wypowiedzi Pani Adiunkt dotyczące podręczników oraz publikacji na temat literatury i sztuki. Cechy te najlepiej ujawniają się w przygotowywanych przez Nią od lat dla Polskiej Akademii Umiejętności opiniach na temat serii podręczników szkolnych, a także w ekspertyzach podręczników dopuszczanych do użytku szkolnego. Jeszcze wyraziściej widać je w licznych recenzjach drukowanych w czasopismach społeczno-kulturalnych oraz dydaktycznych. Doktor hab. Ewa Ogłozia jest autorką recenzji kilkunastu książek, napisała także siedemnaście artykułów, w których opiniuje publikacje o charakterze dydaktycznym. Ta recenzyjna aktywność pokazuje przede wszystkim, że Badaczka bacznie śledzi wydawnicze nowości ukazujące się na rynku literacko-dydaktycznym i żywo na nie reaguje. Wielka uważność i umiejętność wydobycia z niezliczonych publikacji tego, co istotne, ciekawe, co może stanowić załazek czegoś zupełnie nowego w zakresie dydaktyki, stanowi jedną z cech osobowych Ewy Ogłozy. Jej książka zatytułowana *Wokół opowieści Hansa Christiana Andersena. O radości czytania*, Katowice 2014, stanowi tego dowód najlepszy.

Zainteresowanie twórczością Andersena towarzyszyło Badaczce od bardzo dawna, ale zwielokrotniło się i zaowocowało wydaniem książki po przeczytaniu na nowo baśni Duńczyka w tłumaczeniu Bogusławy Sochańskiej. Pierwszy przekład na język polski, dokonany bezpośrednio z języka duńskiego, ujawnił wiele różnic frazeologicznych i kulturowych w porównaniu z przekładami funkcjonującymi do tej pory w polskim obiegu czytelniczym. Odmienności te przyciągnęły uwagę Ewy Ogłozy, dostrzegła w dziele i życiu genialnego duńskiego pisarza pokłady wiedzy o psychologii człowieka. Tak sama o tym pisze:

Każda lektura kolejnego tekstu z ponad 160 baśni i opowieści utwierdza w przekonaniu, że wyłania się z nich całościowy opis świata i sytuacji człowieka. [...] Andersen snuje przez kilkadziesiąt lat opowieści o ludziach, przedmiotach, roślinach, ptakach i innych stworzeniach, przedstawia historie ich życia od narodzin do śmierci lub w postaci epizodów; w relacjach z Bogiem i ludźmi, z przyrodą, techniką i twórczością, zwłaszcza poezją. Staram się czytać te historie, odkrywać ich uniwersalne sensy, zmienne tonacje, głębię i rozległość myśli Andersena oraz cechy jego sztuki pisarskiej w narracji, opisach czy ironicznych lub humorystycznych zdaniach¹.

Doskonale udaje się Autorce książki uchwycić uniwersalność i ponadczasowość baśni Andersena, a erudycja, wrażliwość połączone z głębokim namysłem Badaczki nad współczesnością pozwalają na ogląd tego dzieła w kontekście malarstwa i filmu, a także innych tekstów kultury. Ewa Ogłozza wyśmienicie pokazuje konteksty, jako wytrawna polonistka podpowiada kierunki interpretacji, które każdy nauczyciel może wykorzystać na lekcjach języka polskiego w rozmowach o tekście ze swoimi uczniami, ale jednocześnie wstrzymuje się od jednoznacznych dopowiedzeń interpretacyjnych. Nie zdradza jednoznacznych wniosków własnych, otwiera drzwi do interpretacji uczniowskiej i po prostu czytelniczej. Nie narzuca odczytań, podpowiada jedynie pytania, które można skierować do rozmówcy, by sprowokować go do własnej refleksji o utworze umieszczonym w określonym kontekście. Ta strategia postępowania dydaktycznego jest przez Autorkę książki dobrze przemyślana i motywowana znanymi Jej doskonale współczesnymi metodologiami badania tekstu i odbioru go przez młodego (choć nie tylko) czytelnika.

Cechą Ewy Ogłozy jako nauczyciela akademickiego jest niezwykła wprost umiejętność inspiracji studentów. Tak jak nie narzuca Ona własnych wniosków, tak też nie narzuca żadnych działań. Pani Adiunkt wyłącznie proponuje. A są to propozycje niezwykłe, bo spaceruje po secesyjnych uliczkach Katowic w towarzystwie znawców architektury, wyjscia na muzealne wystawy, do Centrum Scenografii Polskiej, do teatru czy do kina. Rozmowy o sztuce odbywają się w przestrzeniach, które mogą inspirować do jakiegoś działania, adeptom sztuki nauczycielskiej pokazują drogę do osiągania sukcesów w motywowaniu przyszłych uczniów do myślenia o kulturze w różnych jej formach.

Te inspiracje możliwe są dzięki erudycji i wszechstronnym zainteresowaniom Pani Adiunkt, która wie, gdzie w Katowicach, na Śląsku czy w Zagłębiu odbywają się najciekawsze wystawy, spotkania z artystami, dyskusje o sztuce, wie, jakie wystawy otwarto w Warszawie, Krakowie, Lublinie, Poznaniu, wie też, jak najlepiej dotrzeć do miejsc, w których wydarzenia kulturalne się odbywają.

¹ E. Ogłozza: *Wokół opowieści Hansa Christiana Andersena. O radości czytania*. Katowice 2014, s. 11.

Skromność i empatia, brak jakichkolwiek żądań, zyczliwa postawa wobec ludzi, przy jednoczesnej otwartości na ich problemy, i emanacja stoickiego spokoju — to jedne z najważniejszych cech Ewy Ogłozy, dopełniające Jej portret. Zawsze potrafi podsunąć problem do dalszego rozpatrzenia, wskazać interesującą kontekst, zachęcić do poszukiwań badawczych. W środowisku naukowym dydaktyków literatury i języka ma opinię osoby bardzo rzetelnej, wnikliwej w swych spostrzeżeniach i badaniach, rzeczowej w wywodach. Podobnie wnikliwe, rzeczowe i dopracowane są prace licencjackie i magisterskie prowadzone przez Ewę Ogłozę. Po prostu sumienność i uporządkowanie przekazywane są kolejnym pokoleniom studentów. Ewa Ogłozka ma ogromną wiedzę i potrafi się nią dzielić. Sama też chętnie czerpie z wiedzy innych — z autentycznym zainteresowaniem słucha o przeczytanych przez kogoś książkach, obejrzanych wystawach, odwiedzonych miejscach.

I jeszcze jedno: potrzebne zapomniane nazwisko autora jakiejś publikacji? Ewa z pewnością je podpowie; potrzebna informacja o wydarzeniu kulturalnym? Ewa zna ją na pewno; potrzebna wiedza o trudnym połączeniu komunikacyjnym? Proszę bardzo, od Ewy też z dużym prawdopodobieństwem otrzymamy odpowiedź na pytanie, jak gdzieś dojechać. Naukowa, badawcza i dydaktyczna rzetelność oraz ciekawość świata są po prostu Jej cechami osobowymi.

Ewa Jaskółowa